Screening til jul og bursdag?

Flere møter til screening i desember og i tiden rundt fødselsdagen. Kanskje bør folk inviteres til screening omkring årlige milepæler?

Screening for kolorektalkreft anbefales i mange vestlige land og innføring av kolorektal screening i Norge diskuteres for tiden. Det er imidlertid et problem at mange ikke møter opp til screeningprogrammer. I en ny studie har norske forskere undersøkt om tidspunkt for invitasjon til screening kan få flere til å møte opp (1).

Den randomiserte studien omfattet 20 780 kvinner og menn i alderen 50–64 år i Oslo og Telemark. De ble invitert til å delta i en screeningundersøkelse med fleksibel sigmoidoskopi. Hver deltaker fikk tildelt en vilkårlig valgt dato for undersøkelsen. 12 906 personer (65 %) takket ja til å delta. Oppmøteraten for hver uke og måned ble sammenholdt med uke og måned for fødselsdato.

Det viste seg at signifikant flere (72 %) møtte opp i desember sammenliknet med resten av året (65 %). Tilsvarende ble funnet når deltakerne mottok invitasjonen eller fikk time for undersøkelse i tiden omkring fødselsdagen (68 % mot 65 %). Effekten var mest uttalt i Oslo. Funnene sto seg også i multivariate analyser.

– Disse tilsynelatende små forskjellene i oppmøte til screening kan bety noe for nytten av screening på populasjonsnivå. Det er derfor fristende å invitere screeningdeltakere rundt bursdagsdato og legge til rette for økt aktivitet ved screeningsentre i desember, for å kunne invitere flere i denne måneden som viser klart høyest oppmøte i vår studie, sier førsteforfatter Geir Hoff.

Geir Hoff (foto Ingrid Hoff) og Michael Bretthauer (foto Tidsskriftet)

– Det er uklart hvorfor disse årlige, rituelle milepælene som viser at «tiden går», gir slikt utslag. Det kan være en erkennelse av helserisiko ved økende alder, men det kan også være ren «housekeeping» – opprydding av gjøremål i forbindelse med milepæler, mener Hoff.

Erlend Hem
erlend.hem@medisin.uio.no
Tidsskriftet

Litteratur

1. Hoff G, Bretthauer M. Appointments timed in proximity to annual milestones and compliance with screening: randomised controlled trial. *BMJ* 2008; 337: a2794.

Screening mot tarmkreft

Artikkelen i *BMJ*s julenummer er skrevet av to norske leger.

Artikkelen er basert på data fra den omfattende NORCCAP-studien (1). I denne undersøkelsen ble det i årene 1999–2001 utført sigmoidoskopiscreening hos mer enn 12 000 presumptivt friske personer i Oslo og Telemark. Målet med studien var å senke både forekomst og dødelighet av kolorektalkreft i screeninggruppen i forhold til i en kontrollgruppe.

Geir Hoff er forskningssjef ved Sykehuset Telemark og professor ved Universi-

tetet i Oslo. Michael Bretthauer er lege ved Gastromedisinsk avdeling, Rikshospitalet, forsker ved Kreftregisteret og medisinsk redaktør i *Tidsskriftet*.

Litteratur

1. Bretthauer M, Gondal G, Larsen IK et al. Design, organization and management of a controlled population screening study for detection of colorectal neoplasia. Attendance rates in the NORCCAP study (Norwegian Colorectal Cancer Prevention). *Scand J Gastroenterol* 2002; 37: 568–77.

Ordforklaringer

Screening: Tidlig påvisning av sykdom med formålet om å bedre prognosen. Begrepet brukes også for metoder som forhindrer utvikling av etablert sykdom, f.eks. ved fjerning av forstadier til kreft.

Kolorektal kreft: Kreft i tykk- og endetarm. Hyppig kreftform i Norge med over 3 000 nye tilfeller hvert år. Forekomsten er økende.

NORCCAP-studien: NORCCAP (Norwegian Colorectal Cancer Prevention). En randomisert studie som skal finne ut om sigmoidoskopiscreening kan redusere insidens og mortalitet av kolorektal kreft.

Er du i ferd med å publisere eller har du nylig publisert i et internasjonalt tidsskrift? Send tips til erlend.hem@medisin.uio.no

www.tidsskriftet.no/norskforskning

Artikkelen ble publisert i *BMJ*s julenummer 2008. *BMJ* regnes som en av de «fem store» innen medisinsk publisering ved siden av *New England Journal of Medicine*, *JAMA*, *Annals of Internal Medicine* og *The Lancet*.